

Radboudumc

Medezeggenschapsregeling Patiëntenadviesraad Radboudumc

Inleiding

De Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen 2018 (Wmcz 2018) treedt per 1 juli 2020 in werking. In de wet is onder andere vastgelegd welke zorginstellingen een cliëntenraad moeten instellen en welke rechten aan een cliëntenraad toekomen. Iedere zorgaanbieder is verplicht een medezeggenschapsregeling voor de cliëntenraad op te maken. In de regeling moet worden opgenomen:

- Inrichting medezeggenschap cliënten (aantal leden, wie mag lid worden, benoeming, ontslag en zittingsduur).
- Samenwerkingsovereenkomst Raad van Bestuur en cliëntenraad over de wijze waarop de cliëntenraad wordt betrokken bij de voorbereiding van besluiten over:
 - Wijziging doelstelling of grondslag van de organisatie.
 - Fusie of duurzame samenwerking.
 - Overdracht van zeggenschap van zorg of een onderdeel daarvan.
- De wijze waarop de cliëntenraad op begrijpelijke wijze wordt geïnformeerd. Daartoe is een informatie- en samenwerkingsprotocol toegevoegd aan deze medezeggenschapsregeling.

De wet biedt ruimte om zogenaamde bovenwettelijke afspraken te maken en deze vast te leggen in de medezeggenschapsregeling. De medezeggenschapsregeling moet uiterlijk 1 januari 2021 zijn vastgesteld en de cliëntenraad heeft instemmingsrecht op de regeling.

Voor deze regeling is als basis de modelregeling gebruikt die tot stand is gekomen door samenwerking van de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ), de Federatie van Medisch Specialisten (FMS), het landelijk steunpunt (mede)zeggenschap (LSR), het Netwerk Cliëntenraden in de Zorg (NCZ) en het landelijk Platform Cliëntenraden Academische Ziekenhuizen (Platform CRAZ).

Goed bestuur

Het belang van medezeggenschap voor goed bestuur is verankerd in de Governancecode Zorg. In deze code verplichten zorgaanbieders zich om 'een actief en transparant beleid te voeren voor de omgang met medezeggenschapsorganen'. De zorgorganisatie schept daartoe randvoorwaarden en waarborgen voor een adequate invloed van belanghebbenden. Medezeggenschap van cliënten (cliëntenraad) en hun verwanten is van groot belang voor de koersbepaling van de zorgorganisatie, het bewaken van de maatschappelijke doelstelling van de organisatie en het delen van waarden en normen. Medezeggenschap ligt in het verlengde van het primair proces. Het primaire proces in het Radboudumc bestaat uit drie kerntaken, te weten patiëntenzorg, onderwijs en onderzoek.

Artikel 1. Begripsbepaling

- a. Cliëntenraad*
De raad die de bevoegdheid heeft op basis van de Wmcz 2018;
- b. Cliënt/patiënt*
Een natuurlijke persoon aan wie het ziekenhuis zorg verleent;
- c. Cliëntvertegenwoordiger*
De wettelijke vertegenwoordiger, mantelzorger of contactpersoon van een cliënt;
- d. Commissie van Vertrouwenslieden*
De commissie zoals bedoeld in artikel 14 van de Wmcz 2018;
- e. RvB (Raad van Bestuur)*
De Raad van Bestuur heeft de dagelijkse leiding van het ziekenhuis en is eindverantwoordelijk voor het beleid;
- f. Wkkgz*
Wet Kwaliteit, Klachten en Geschillen Zorg;
- g. Wmcz 2018*
Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen 2018;
- h. WTZi*
Wet Toelating Zorginstellingen;
- i. Ziekenhuis*
De instelling in de zin van de WTZi die medisch specialistische zorg verleent;
- j. PAR*
Patiëntenadviesraad (cliëntenraad) van het Radboudumc.

Artikel 2. De cliëntenraad

1. De cliëntenraad behartigt de gemeenschappelijke belangen van de patiënten, in het bijzonder het leveren van een bijdrage aan de bewaking en de bevordering van de kwaliteit van de zorgverlening.
2. Elk ziekenhuis heeft een cliëntenraad maar daarnaast kunnen meerdere (deel- of afdelings-) raden in een ziekenhuis of per locatie worden ingesteld. Het is daarbij noodzakelijk de bevoegdheden van de respectievelijke raden te regelen. Een samenwerkings- en informatieprotocol PAR – decentrale adviesraden is daartoe toegevoegd aan deze medezeggenschapsregeling.
3. Indien meerdere cliëntenraden worden ingesteld, worden de taken en bevoegdheden van iedere cliëntenraad in deze medezeggenschapsregeling geregeld, waarbij aan een cliëntenraad die de medezeggenschapsbelangen van de patiënten op een bepaalde locatie behartigt, in elk geval de taken en bevoegdheden worden toegekend met betrekking tot medezeggenschapsaangelegenheden die specifiek de patiënten op die locatie raken.
4. In het Radboudumc zijn aan de PAR als bevoegd orgaan de medezeggenschapsbevoegdheden volgens de Wmcz 2018 toegekend. De PAR is derhalve gesprekspartner voor de RvB. De verschillende afdelingsadviesraden die binnen het Radboudumc actief zijn fungeren als adviesorgaan voor de afdelingsleiding waartoe deze raden zich verhouden.

Artikel 3. Samenstelling en benoeming, ontslag en ontbinding cliëntenraad

1. De PAR bestaat uit minimaal vijf tot negen leden - onder wie een voorzitter.
2. De leden worden geworven via een open procedure en kunnen door de PAR worden voorgedragen en vervolgens benoemd door de RvB van het ziekenhuis.
De PAR voert een gesprek met kandidaten voor een zetel in de PAR en draagt op basis daarvan kandidaten voor benoeming voor aan de RvB.
De RvB volgt de voordracht van de PAR, tenzij dit in redelijkheid niet van het bestuur verwacht kan worden.
3. De voorzitter wordt geworven via een open procedure en benoemd door de RvB met instemming van de PAR. Indien de PAR uit eigen kring een opvolgend voorzitter voordraagt, is een open procedure niet noodzakelijk.
4. De leden hebben zitting in de PAR op persoonlijke titel en zonder last of ruggenspraak. Dat betekent dat de leden zich niet mogen laten opdragen door anderen in een stemming een bepaald standpunt in te nemen en alleen op basis van eigen inzicht en overtuiging een oordeel vellen en participeren in de raad.
5. Het Radboudumc stelt in samenspraak met de PAR een profiel op van leden van de PAR waarbij van de leden wordt verwacht dat zij:
 - a. in staat zijn problematiek van individuele patiënten te vertalen naar gemeenschappelijk belang;
 - b. minimaal een termijn van 2 jaar niet in dienst zijn geweest van het ziekenhuis.
6. De samenstelling van de PAR wordt mede ingevuld op basis van de patiëntenpopulatie van het ziekenhuis.
7. De leden van de PAR worden benoemd voor een periode van vier jaar. Het lidmaatschap kan éénmaal met maximaal vier jaar worden verlengd.
8. Het lidmaatschap van de leden eindigt door:
 - a. opzegging door het lid;
 - b. overlijden van het lid;
 - c. het verlies van het vrije beheer over zijn vermogen door het lid;
 - d. stelselmatige afwezigheid bij vergaderingen van de PAR en/of anderszins stelselmatig niet betrokken zijn bij de werkzaamheden van de PAR, een en ander ter beoordeling van de voorzitter en de eventuele vicevoorzitter van de PAR tezamen. Het lidmaatschap van het betreffende lid eindigt, op voordracht van de voorzitter van de PAR, door een schriftelijke beslissing van de RvB;
 - e. instemming van de hele raad;
 - f. na het einde van de zittingstermijn van het lid.
9. Een voornemen tot ontslag wordt aan het betrokken lid schriftelijk meegedeeld onder opgaaf van redenen. PAR en RvB besluiten tot ontslag van een lid en bepalen gezamenlijk wie het ontslag aanzegt.
10. De ontbinding van de PAR kan plaatsvinden onder de volgende voorwaarden (artikel 13 Wmcz 2018):
 - a. de RvB kan de PAR ontbinden indien deze structureel tekortschiet in de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de patiënten van het ziekenhuis;
 - b. het voornemen om de PAR te ontbinden behoeft de instemming van de PAR;
 - c. indien de PAR zijn instemming onthoudt, kan de RvB de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden verzoeken om toestemming om de PAR te ontbinden.

Artikel 4. Taken, bevoegdheden, informatievoorziening en geschillen

1. De PAR adviseert het ziekenhuis over de in artikel 7 Wmcz 2018 genoemde onderwerpen. Als bovenwettelijke bepaling wordt aan de genoemde onderwerpen in artikel 7 van de Wmcz 2018 toegevoegd het adviesrecht op de benoeming van leden van de RvB, naast adviesrecht op de profielschets voor leden RvB.
De RvB vraagt advies op een tijdstip dat de PAR genoeg tijd heeft om zich een goed oordeel te kunnen vormen. Als bovenwettelijke bepaling wordt aan dit artikel toegevoegd dat de RvB advies vraagt op een tijdstip dat ervoor zorgt dat het advies van invloed kan zijn op het te nemen besluit.
2. De RvB behoeft de instemming van de PAR over de in artikel 8 Wmcz 2018 genoemde onderwerpen.
3. De PAR ruilt het bindende voordrachtsrecht van één kandidaat voor de Raad van Toezicht in voor een gewoon voordrachtsrecht ten aanzien van alle leden van het toezichthoudende orgaan, zoals in de Governancecode Zorg 2017 wordt onderschreven (artikel 6.3 introductie).
4. De PAR stelt een huishoudelijk reglement op waarin de PAR zijn interne zaken vastlegt, zoals het aantal vergaderingen per jaar, werkwijze, benoeming nieuwe leden en organiseert wie de PAR vertegenwoordigt ('in en buiten rechte').
5. De PAR geeft gevraagd en ongevraagd advies en doet voorstellen aan het ziekenhuis die voor de patiënten van belang zijn.
6. De PAR draagt zorg voor of is betrokken bij de structurele raadpleging van en informatievoorziening aan de patiënten in het ziekenhuis en maakt afspraken met het ziekenhuis over de wijze waarop het ziekenhuis de PAR hierbij ondersteunt.

Informatievoorziening

7. De RvB verstrekt de PAR tijdig - en desgevraagd schriftelijk - alle inlichtingen en gegevens die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft. Een praktisch informatie- en samenwerkingsprotocol is opgesteld en bij deze medezeggenschapsregeling bijgevoegd.
8. Leden van de PAR zijn verplicht tot geheimhouding van al wat hen gedurende de toelating of het lidmaatschap ter kennis komt, als vertrouwelijk wordt medegedeeld of waarvan zij het vertrouwelijk karakter moeten begrijpen. Deze verplichting geldt niet alleen voor de duur van het lidmaatschap maar ook na afloop hiervan. Documenten die zijn bedoeld voor interne beraadslagingen en besluitvorming binnen de PAR mogen door de PAR-leden niet naar buiten worden gebracht, tenzij is afgesproken dat de verstrekte informatie en/of documenten voor informatie- of raadplegingsdoeleinden met patiënten kan worden gedeeld.
9. De RvB verstrekt ten minste eenmaal per jaar schriftelijk algemene gegevens omtrent het beleid dat in het verstreken tijdvak is gevoerd en in het komende jaar zal worden gevoerd. Voor zover mogelijk vermeldt de RvB daarbij welke advies- dan wel instemmingsaanvragen zij voornemens zijn aan de PAR voor te leggen met inachtneming van afgesproken termijnen.
10. De RvB maakt afspraken over het aantal vergaderingen van de PAR met een delegatie van of voltallige afvaardiging van de Raad van Toezicht waarbij ook (een afvaardiging van) de RvB aanwezig is (minimaal één keer per jaar);
11. De Raad van Toezicht informeert de PAR schriftelijk over de vervolgacties naar aanleiding van de gemaakte afspraken met en input van de PAR in het overleg met de Raad van Toezicht als bedoeld in het vorige lid.

12. Indien de RvB aankondigt dat zij voornemens zijn om besluiten te nemen inzake:
 - een wijziging van de doelstelling of de grondslag van de instelling;
 - een fusie of duurzame samenwerking waarbij de instelling is betrokken;
 - een overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel daarvan;maken zij tevens afspraken met de PAR over de wijze waarop de PAR bij de voorbereiding van die besluiten wordt betrokken.
De PAR heeft instemmingsrecht over de wijze waarop hij bij dergelijke besluiten betrokken wordt. In het bijgevoegde informatie- en samenwerkingsprotocol zijn hiertoe afspraken vastgelegd.
13. De RvB brengt de medezeggenschapsregeling onder de aandacht van patiënten en patiëntvertegenwoordigers.

Geschillen

14. Geschillen worden afgehandeld conform artikel 14 van de Wmcz 2018.
15. De PAR kan zich juridisch laten bijstaan bij verzoeken aan de Commissie van Vertrouwenslieden:
 - De kosten die redelijkerwijs noodzakelijk zijn die verband houden met onafhankelijke ondersteuning en het voorleggen van een geschil of een verzoek aan een commissie van vertrouwenslieden, komen ten laste van het ziekenhuis.
 - In afwijking van de vorige zin komen, tenzij anders afgesproken, kosten van juridische bijstand (procesvertegenwoordiging) voor het voorleggen van een geschil aan de commissie van vertrouwenslieden niet voor rekening van het ziekenhuis.

Artikel 5. Faciliteiten, ondersteuning en vergoedingen

1. De PAR en de RvB maken samen afspraken over de vergoeding van de PAR-leden.
2. De RvB stelt de benodigde ambtelijke en secretariële ondersteuning ter beschikking om de PAR in staat te stellen zijn werk op adequate wijze te kunnen verrichten.
3. De kosten die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de werkzaamheden van de PAR komen ten laste van het ziekenhuis.
4. De RvB maakt afspraken over de verdeling van de kosten van de PAR zoals bedoeld in artikel 4 lid 15 van de medezeggenschapsregeling.

Artikel 6. Commissie van vertrouwenslieden

1. De zorgaanbieder wijst - in overeenstemming met de PAR – een door één of meer cliëntenorganisaties en een of meer zorgaanbieders ingestelde commissie van vertrouwenslieden aan.
2. De RvB bepaalt gezamenlijk en in overeenstemming met de PAR dat zij in geval van een geschil in het kader van de uitvoering van deze medezeggenschapsregeling, zij dit voor zullen leggen aan de commissie van vertrouwenslieden als bedoeld in het vorige lid.

Artikel 7. Wijzigingen

1. De PAR en de RvB kunnen voorstellen de medezeggenschapsregeling te wijzigen. De regeling wordt slechts aangepast nadat alle partijen daartoe tot overeenstemming zijn gekomen.
2. Elke twee jaar wordt deze medezeggenschapsregeling geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast aan de lokale wensen actuele wet- en regelgeving of zoveel eerder als op grond van de wet noodzakelijk is.

Artikel 8. Inwerkingtreding

Deze medezeggenschapsregeling is akkoord bevonden door de RvB in de bestuursvergadering van 9 november 2020 en treedt in werking op genoemde datum.

Bijlagen

Informatie- en samenwerkingsprotocol Raad van Bestuur – PAR

Informatie- en samenwerkingsprotocol PAR - afdelingsadviesraden